

Slabo stanje koruznih setev skrbi gospodarske kroge najbolj radi tega, ker bo na zunanjih trgih naša koruza popolnoma izpodrinila ameriška.

Ameriški trgovci so že lansko leto uspešno konkurirali z našimi izvozniki v kljub nizkemu stanju naše valute. Če bo pa še letošnja koruzna žetev tako slaba, kakor obeta, potem bo Amerika glede koruze izključno gospodarila na evropskem trgu. Ameriški trgovci skušajo to doseči s skrajno konkurenco, ter so cene koruze že tako znižali, da moramo že računati z uvozom ameriške koruze v našo državo, ako cene našega blaga ne bodo znatno padle. Nekateri kraji, posebno Dalmacija, so vsled porasta dinarja že začeli uvajati ameriško moko, ker je znatno cenejša, kakor pa naša.

V zvezi z dobrim stanjem setev se dviga zelo hitro vrednost našega denarja. Gotovi krogi sicer pripisujejo to nenadno dviganje domačim špekulantom, ki hočejo na ta način cene novega žita znižati, da bi ga po ceni velike zaloge nakupili. To je pri našem slabem finančnem gospodarstvu mogoče, ker smo opazili že večkrat, da je bilo dviganje vrednosti denarja samo špekulacija gotovih krogov, ki so si pri tem zaslužili milijone. Vendar pa upamo, da bo dinar še rasel, ali pa ostal na sedanjih višini, ako bodo izgledi na žetev tako ugodni, kakor sedaj. Potem nam bo letošnja žetev prinesla tudi zmanjšanje draginje, ki je zrastle že do neznesne višine. Vsekakor pa je vse to v največji meri odvisno od vlade, ki bi morala naš ugoden gospodarski položaj spretno izrabiti v utrjevanje naših gospodarskih odnosov s tujimi državami. Toda kakor se vse vidi, nima naša sedanja vlada mnogo smisla za pametno gospodarsko politiko, ker so ji bolj pri srcu strankarski interesi, kakor pa dobrobit cele države. Radi tega vlada upravičena bojazen, da bodo radikalci skušali iz trenutnega ugodnega gospodarskega položaja izvleči korist za svoje pristaše, kakor so to lanskega leta napravili demokrati in samostojneži s svojim izvozom, kar nam bo zopet škodovalo na inozemskih trgih.

Politični ogled.

Država SHS.

V imenu Jugoslovanskega kluba je govoril o vladni izjavi poslanec g. dr. Hohnjec, ki je glede zunanje-političnega dela ugotovil, da ima izjava vlade tri pazine: O Rusiji, ki je največja slovanska država in naravna zaščitnica malih slovanskih držav, ni bilo slišati niti besedice, mi pa zahtevamo, da stopi naša vlada čimprej z rusko v diplomatske in druge stike; nadalje molči vlada o našem stališču napram dogodkom na vzhodu in končno se vlada neče spomniti Jugoslovancov, ki trpijo pod kruto italijansko fašistovsko oblastjo. V notranje-političnem delu je pa govornik naglašal, da je centralizem bolezen in da ne bo ozdravljenja, dokler se ne spremeni ustava. Sporazum je predpogoj državne ureditve in sporazum je tudi državna ideja, ker je na njegovi podlagi nastala naša država in ne potom okupacije ali osvojevanja, kakor pravijo v Beogradu. — Na vse to je odgovarjal Pašič v duhu okrutnega centralizma in z vso svojo starikavo trmoglavostjo. Upravičene proticentralistične zahteve je imenoval kratkoročno tuji duh in tujo vzgojo, centralizem pa naj bi bil izraz prave slovanske volje. Kar je Pašič v Ženevi podpisal, to označuje danes kot brezpomembno, češ, da se je udeležil konference samo za svojo osebo.

Po Pašičevem govoru je zahteval Jugoslov. klub od radikalov in vlade, naj se izjavijo, ali so za sporazum ali niso, ker danes, ko govori eden tako, drugi drugače, tretji pa zopet čisto po svoje, je treba čistega vina in vedeti se mora, komu naj se verjame.

Tudi zunanji minister je podal svoje poročilo, ki je pa po vzoru vladne izjave tudi zelo vodeno. Kar pač manjka vladni izjavi, to manjka tudi ministrovemu poročilu in zadovoljivo je samo to, da se minister izjavlja za mir, ki je potreben naši državi.

V odboru za proučevanje novega vojaškega zakona se je pokazalo, da kmečki radikalni poslanci niso zadovoljni z zakonom, ki so ga sestavili njihovi strankarski tovariši ministri, dočim so demokrati najhujše nasprotovali Jugoslovanskemu klubu ter tako pokazali, da so še hujši militaristi, kot zakon in njegovi predlagatelji.

Revolucija v Bolgariji.

V soboto je bil v Bolgariji nenadoma izveden državni prevrat po pristaših medvojnega bolgarske politike in onih strank, ki so popolnoma propadle pred zmogovitim zemljoradniškim pokretom. Nova vlada ima za seboj samo oficirje in pa gospodo ter je omejena samo na glavno mesto Sofijo in kraje, kjer so že poprej gospodarili ustaši ali komiti. Kmetijski svet se zbira, da zopet vrže vlado, ki je sestavljena po komitun ter hoče zopet ustoličiti duh nemške zlahte in vojnih zločincev, in tako stoji Bolgarija pred krvavimi notranjimi boji. Naša vlada, ki dve leti ni hotela zaupati bolgarski kmetijski vladi, se sedaj, ko so se bolgarske vlade polastili protislovansko navdahnjeni gospodje, s skrbjo povprašujejo: kaj bo? Vzemirjeni so tudi v Parizu, ker je očitno, da bo nova bolgarska vlada, če se obdrži, vodila svojo politiko proti mirovnim pogodbam in proti sveznim državam. Nova bolgarska vlada skrbi za to, da pridejo samo nje ugodna poročila v svet, lahko se pa s precejšnjo gotovostjo računa na njen skorajšnji konec, ker bolgarski narod ne bo trpel nad seboj manjšine in povrh še vojnih zločincev.

Franelja.

Po celi državi se opaža močno gibanje levčarskih meščanskih strank v zvezi s socialno demokracijo. Njihov program je, da strimoglavijo Poincarejevo vlado in ustvarijo kontinentalni blok, obnovivši, če mogoče, zvezo z Rusijo. Ta levčarski blok je napovedal veliko manifestacijo v Parizu, katero pa je policija prepovedala, tembolj, ker so nastopila nesoglasja v akcijskem odboru, v katerem so skušali prevzeti vodstvo komunisti.

Nemške odškodnine.

Angleška vlada smatra nemške predloge pač za pomanjkljive, je pa mnenja, da se da o njih razpravljati. Britanska vlada bo izrazila željo zaveznikom, da na nemško noto skupno odgovore. — Iz uradnih krogov se poroča, da se Zedinjene države ne bodo udeležile morebitne nove konference za odmero nemških reparacij.

Na lozanski konferenci se vedno ni pravega soglasja med antantinimi in turškimi zastopniki in francoski listi so že mnenja, da Turki vse to nalašč uprizarjajo, ker se zanašajo na zvezo z Bolgarijo pod novo vlado ter iščejo povod za spor s Francijo.

NOV VOJAŠKI ZAKON.

Važne so sedanje razprave v Beogradu v narodni skupščini (državnem zboru). Vlada je predložila nov vojaški zakon, ki bo veljal za vse pokrajine naše države in ki se bo izvajal za več desetletij. Ko so naši poslanci dobili ta načrt na svoje mize, so se posvetovali neprestano. Načrt je namreč v nekaterih ozirih še slabši, kot je stari srbski ali avstrijski vojaški zakon.

Naši zastopniki so stavili predloge, da se mora število vojaštva znižati, aktivna službena doba zmanjšati na 6 mesecev, službena dolžnost (rezerva) se mora znižati na deset let, vojaki naj odslužijo v ozemlju svojega kadra, oprostitve vojaške službe morajo biti širše, kmetiskim in delavskim fantom se morajo dovoljevati večkrat dopusti.

Vojaški zakon (načrt) predvideva neznesno visoko vojaško takso, ki bi se morala plačevati do 50. leta. Davkoplačevalci, posestniki in obrtniki bi morali plačevati 50 do 100 odstot. visoko vojaško takso vsa leta, od 21—50. Seveda samo tisti, ki so nesposobni. To bi bil grozen davek za naše ljudstvo. Naši poslanci v vojaškem odseku bodo napeli vse sile, da se to neznesno novo breme odvrne z ramen našega ljudstva. Ali bodo uspeli, je drugo vprašanje. Radič, ki je ob volitvah kričavo govoril, kako bo osnoval republiko, odpravil vojaštvo, sedi še vedno v Zagrebu v svoji bogato opremljeni vili. V Beogradu pa obe srbski stranki: radikalna in demokratska delate kar hočete. Kakor je Radič vsled svoje zapečnjaške politike kriv, da imamo velesrbsko centralistično ustavo, tako nosi zopet isti Radič glavno odgovornost, če bomo imeli vojaški zakon po srednjeveškem vzorcu.

Druga važna, enako kot taksa, je točka v načrtu glede vsakoletne oddaje kmetijskih konj, vozov in vpreg, to je takozvana «komora». Vsakoletna oddaja ali klasifikacija konj in vozov, bi bila strašen udarec za naše ljudstvo. Poleg tega je v načrtu tudi nov davek za takozvani «Remontni fond». Znašal bi 5 odstot. vseh davkov. Težek boj bijejo poslanci Jugoslovanskega kluba, ker so razum muslimanov sami v tem boju. Radič pa sedi doma.

V nekaterih stvareh bodo naši gotovo uspeli, ker razpravljajo v vojnem odseku stvarno in prihajajo s predlogi, katere tudi večina v mnogih ozirih mora upoštevati.

Pribiti moram, da so demokrati nastopili proti našim predlogom. Tudi Pucelj se zavzema za srbijski način vojaškega zakona. Srbski radikalci tudi nočejo mnogo odnehati. Ko bo borba za vojaški zakon končana bomo poročali. —

DOPUSTI VOJAKOV ZA ČAS ŽETVE.

Poslanci Jugoslovanskega kluba so vložili na ministra vojne in mornarice vprašanje, če je pripravljen za časa največjega poljskega dela pustiti vojake (kmetijske sinove in delavce) na žetveni dopust. Minister general Pešič je dne 8. junija preko narodne skupščine št. 926 odgovoril, da je izdal naredbo, da se morajo pustiti stari vojaki (lanski in prejšnji rekruti) na začasni dopust radi pomoči pri žetvi in mlatvi. Rekrute pa se poprej ne more pustiti na dopust, dokler ne izvršijo rekrutske vežbe. Minister pravi v svojem odgovoru, da se ta rešitev nanaša na njegovo odredbo pod označbo «Pov. F. Č. Br. 4942 z dne 9. maja 1923.» Priporočamo, da prizadeti starši takoj napravijo take prošnje na komandanta čete, pri kateri služi vojak, kojega želijo dobiti na dopust.

Prošnja se naj približno takole sestavi:

«Komandantu . . . . . puka v . . . . .»

Podpisani I. I. imam silno mnogo dela z žetvijo in mlatvijo, a mi manjka delavcev, ker v naših krajih vse beži v tovarne, na železnico in v mesta. Prosim, da blagovolite dati mojemu sinu (ali hlapcu, sinu mojega viničarja) I. I., ki služi pri . . . . . četi . . . . . puka v . . . . . enomesečni delovni dopust, da mi bo pomagal opraviti najnujnejša dela ob žetvi in mlatvi. Želim, da se mu podeli dopust v času od 1. julija do 1. avgusta. (Tu navedi dobo, v kateri ga najbolj potrebuješ doma). Sklicujem se na rešenje g. ministra vojne in mornarice z dne 9. maja br. 4942 in na odgovor, ki ga je gospod minister v tem oziru dal gg. narodnim

poslancem dne 8. junija 1923. Prosim nujne in ugodne rešitve.

. . . . . dne . . . . . junija 1923.

Podpis.

Potrnilo in priporočilo občinskega urada.

Prošnja je koleka prosta. Pošljite jo naravnost komandantu čete, kjer služi vojak, kojega želite dobiti na dopust. Dobro je, če pošljete prošnjo priporočeno. Krajevne organizacije Kmetijske zveze po vseh krajih naj pomagajo sestaviti take prošnje našim ljudem. Ako kak komandant noče ugoditi upravičeni prošnji, obvestite takoj poslance.

Beograd, dne 6. junija 1923.

Franjo Zebot.

Naročilo kn. škofijskim župnijskim uradom. Na praznik velikega patrona treznosti sv. Janeza Krstnika dne 24. junija se bo, kakor poroča «Sveta vojska» iz Ljubljane po vsej Sloveniji vršila proslava treznosti. Ker je ta dan nedelja, se naroča č. gg. dušnim pastirjem, da na podlagi konstitucij v sinodalnih knjigah I. 1900, str. 286—296, I. 1903, str. 263—273 in I. 1911, str. 442—450 pridigujejo o pogubnosti neizmernega uživanja opojnih pijač in o potrebi in koristi treznosti in zmernosti. Vabijo naj vernike v cerkvi in v društvi v vstopu v «Družbo treznosti», oziroma naj se ta ustanovi po navodilih in pravilih sinode leta 1911. To bo tudi dobra priprava za katoliški shod v Ljubljani, ki bo treznosti in zmernosti kot za obnovitev verskega in moralnega življenja potrebnim čednostim posvetil posebno pozornost. Kn. šk. Lavantinski ordinarijat v Mariboru, dne 11. junija 1923.

Gospodarstvo.

Hmetijski pouk po deželi. Oddelek za kmetijstvo pri redi v drugi polovici meseca junija t. l. naslednja strokovna predavanja in sicer: na Štajerskem: V nedeljo, dne 17. junija t. l. pri Sv. Primožu na Pohorju o pridelovanju krme in o pospeševanju živinoreje (Wernig); pri Sv. Antonu v Slov. gor. o splošnem kmetijstvu (Strekelj); pri Sv. Barbari v Haložah o vinogradništvu (Zupanc J.); na Zgor. Ponikvi o živinoreji (Zupanc M.); v Dolini in Bokraču (Prekmurje) o vinoreji in sadjarstvu (Pavlica), v nedeljo, dne 24. junija t. l.: na Remšniku o pospeševanju živinoreje in sadjarstva (Wernig); v Zavrču o vinogradništvu (Zupanc J.); v Konjicah o okrajni organizaciji za povzdigo živinoreje (Zupanc M.); v Seberovcih in v Vaneči (Prekmurje) o vinoreji in sadjarstvu (Pavlica); v Spod. Bistrici (Prekmurje) o boleznih in škodljivcih naših kulturnih rastlin (Vojsk).

Sestredenski počitniški kuharski tečaj za boljše kuho bo zopet letos na dr. Krekovi gospodinjski šoli pri uršulinkah v Ljubljani in sicer od 2. junija do 14. avgusta t. l., če se priglasijo zadostno število udeleženk. Tečaj je v prvi vrsti namenjen gospodinjam učiteljicam; priglasje se pa lahko tudi druge gospodinje. Pouk kuhe bo vsak dan, razen ob nedeljah, Pričetek vselej zjutraj ob 8. uri; popoldne bo vkuhanje sadja in zelenjave in pa razna predavanja o gospodinjsstvu. Pri izbiri jedi se bo oziralo na to, da jih pride čim več na vrsto in da bodo izbrane, da tako udeleženke tem več pridobijo na znanju kuhe. Ukovina znaša za ves tečaj 150 D. Obed (4—5 hodov v 6—7 jedil) stane z režijo 800 D, če udeleženke stanujejo zunaj zavoda. Lahko stanujejo udeleženke tudi v zavodu, potem plača poleg zgoraj imenovane svote za stanovanje in ostalo popolno oskrbo 540 D mesečno. Če bi udeleženke želele marj izbranih jedil in manjše število hodov, bi se cena lahko sorazmerno znižala. Tozadevno željo lahko vsaka priglasenka izrazi ob priglasu, odločilno bo pa seveda mnenje večine. Gospodinje, ki se resno mislijo udeležiti tečaja, morajo naprej plačati ukovino 150 D, kot kavicjo, ki jo pa dobe vrnjeno v slučaju odstopa, če se oglase teden pred začetkom tečaja, da tako lahko druga stopi na njih mesto, ali pa, če same dobe namestnico. Priglasje sprejema vodstvo. Za pismena pojasnila je poslati poštino. Vodstvo dr. Krekove gospodinjske šole pri uršulinkah v Ljubljani.

Padanje živinskih cen. Ni še dolgo tega, ko se je med izvozniki govorilo, da bodo cene živini vedno rastle ter bodemo kmalu morali plačevati meso po 150 K. In res je vse kazalo, da se bodo njihovo prerokovanje uresničilo; da ni nastal nenaden preobrat na valutnem polju, ki je izpremenil hipoma položaj trgovine z živino, bi bilo v resnici tako daleč prišlo. Porast dinarja je neugodno vplivala na tuje kupce, ki so prišli na naš sejm kupovat ter so se ti počeli ogledovati za bolj cenimi tržišči. To se jim je v resnici odprlo na Rumunskem, ki je dovolila prost izvoz živine in večina inozemskih trgovcev je odšla z naših sejmov na rumunske, kjer so dosegli mnogo boljše pogoje pri nakupu, kot pa pri nas. Tako je pri nas prenehalo kupovanje živine za izvoz v Italijo in Avstrijo, ki sta bila dosedaj glavna konsumenta za naše meso. Velika škoda je pri tem zadela naše izvoznike, ki so imeli nakupljeno mnogo živine za izvoz. Ker je ta prenehal, bodo morali živino prodati na domačih trgih in sicer pod nakupno ceno. Enaka usoda je zadela tudi nekatere industrije mesnate robe, ki se istotako ne izvaja v taki meri, kakor še pred nedavnim časom. Na pad cene goveje živine nesumljivo vpliva tudi padeč cen pri krmi, ker se letos obeta zelo dobra letina za seno.

Tudi v trgovini z svinjami je nastal velik preobrat in sicer na eni strani radi zmanjšanja izvoza, na drugi strani pa vsled silne konkurence ameriške masti. Naše tržišče je naravnost poplavljen z ame-

rikansko mastjo, ki se prodaja že na drobno po 120 K, dočim je naša dobrih 40 K dražja. Radi tega je močno padla cena debelih svinj, ki se kupujejo največ radi masti. — Če pogledamo celoten položaj v trgovini z živino, so slovenski kmetje prizadeti samo vsled padca cen goveje živine, ker svinje, zlasti pitane, pri nas ne pridejo v poštev. Pri živini pa cene najbrž ne bodo šle nazaj, ker postaja vsled zopetnega padanja dinarja, možnost na izvoz zopet večja. Rumunija nam ne bo mogla dosti trajno konkurirati, ker je njen izvoz sklopiljen s velikimi transportnimi težkočami. Za Italijo je res mogoče izvoz po vodnem potu po črnem morju in skozi Carigrad, vendar je ta pot zelo dolga. Za Avstrijo je Donava zelo pripravna izvozna pot, vendar manjka na Donavi potrebnih parnikov za prevoz žive živine. Meso se po letu ne more prevažati, ker se vsled vročine izkvari. Rumunija pa nima velikih ledenic, kjer bi meso konservirali ter zmrzlega odpošljali. Radi tega zlasti za Avstrijo obstoja možnost uvoza iz Rumunije po železnici, kar se pa radi prevelikih stroškov ne izplača. Zato bo Avstrijem naše meso prišlo ceneje.

Sejmi pri Sv. Ani v Slov. gor. (občina Ščavnica) bodo menda v kratkem dovoljeni. Poslanec Žebot je dobil dne 1. junija od g. okrajnega glavarja obvestilo, da ima uradni živinozdravnik pri Sv. Lenartu nalog, da se izjavi o primernosti sejmišča. Zaprošeni sejmi se bodo dovolili, če bode sejmišče primerno, ker sploh ni nobenih zadržkov za zaproseno dovoljenje.

Mariborsko sejmsko poročilo. Prignalo se je 6 konj, 1 bik, 90 volov, 177 krav in 3 teleta. Skupaj 277 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste so bile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže 14—15 D, poldebili voli 12.25—13.75 D, plemenski voli 9.25—12.50 D, biki za klanje 12 D, klavne krave debele 13.50—14.50 D, plemenske krave 12—13.50 D, krave za klobasarje 8.25 do 11 D, molzne krave 10—13.50 D, breje krave 10—13.50, mlada živina 10—13.25 D.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejmi dne 8. junija se je pripeljalo 315 svinj in 4 koze. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5—6 tednov stari komad 800—1100 K, 7—9 tednov stari 1200—1600 K, 3—4 mesece stari 2500—2800 K, 5—7 mesecev 3500—4800 K, 8—10 mesecev stari 5000—5500 K, 1 leto stari 6000 do 8000 K, 1 kg žive teže 95—100 K, 1 kg mrtve teže 115 do 120 K, koze komad 1000—1400 K.

Mesne cene v Mariboru. Volovsko meso I. 1 kg 25 D, II. vrste 24 D. Meso bikov, krav, telic 24 D, Telečje meso I. 25 D, II. 23—24 D. Svinjsko meso sveže 30 do 33 D.

Žitni trg. Na žitnem trgu vlada velika zmešnjava. Nagli porast dinarja je popolnoma zmešal poljedelce in upanje, da bo prišlo do znatnega znižanja cen pri žitu je onemogočilo ves promet. Ko pa je nastal nenaden preokret v valutnem vprašanju ter je dinar zopet padel, se je poznal takoj vpliv na žitnem tržišču. Glavni žitni proizvod, koruza, ki je prošlega tedna zelo padla in je vladalo zelo malo zanimanje za njo, je hipoma v ceni poskočila, magari je položaj setev vsled zadnjih deževnih dni precej povoljen ter bi cene koruze že radi tega morale pasti. Vsled padca dinarja pride zopet v poštev izvoz ter se zlasti izvažata koruza v Italijo.

Za pšenico vlada zelo malo zanimanja. Naše velike mlinske industrije, pa tudi manjše, so ustavile obrat vsled pozne sezone ter čakajo na novo žetev. Obratuje samo še nekoliko manjših mlinov, ki kupujejo samo za dnevno potrebo, pa še za to malo, ker imajo dovolj starih zalog. Cene se gibljejo med 405—403 din. za 100 kg, natovorjeno na vagon. Trgovski zaključki za novo žetev se že delajo v manjšem obsegu v zelo ugodnih tečajih. Sklopljenih je precej pogodb za dobavo nove pšenice do konca julija po 350 din., postavljeno na postaja. — Rž je brez prometa. Dobi se po 350—360 din. 100 kg. — Za ječmen istotako vlada slabo zanimanje. Dobi se pivovarski po 325, za krmo pa po 290 din. — Ovsna cena ne pada, opaža se celo polahko, pa stalno naraščanje cene vsled vesti, da bo letošnja žetev slaba. Ponuja se po 287—295 D za 100 kg. — Koruza se je v začetku prošlega tedna ponujala po 250 D, koncem tedna pa je poskočila na 260—265 D za 100 kg. Promet je precej dober, tudi ponudb je veliko. Domači trgovci je ne kupujejo dosti, pač pa izvozniki v Italijo, nekoliko tudi za Avstrijo. Prodalo se je tudi dosti bele koruze, ki je po 270—280 D. — Moka. Mlinske zaloge so zelo male, blaga pa se je prodalo dosti, mularica se je prodajala po 250—275 D za 100 kg, ostale vrste pa po kakovosti.

Otrobi. Zanimanje popolnoma popustilo, ker je dovolj sveže krme. Ponudbe z vrečami vred za drobne vrste 145—155, za grobejše pa do 200 din. za 100 kg. — Fižol. Cena še vedno zelo visoko stoji. Banatskega belega in drobnega so prodajali po 550 D, pisanega pa po 600 D za 100 kg.

Hmelj. IV. poročilo o stanju hmelj. nasadov pri nas in drugod. Zatec, CSR., dne 9. junija 1923. Povpraševanje in cene po hmelju vedno naraščajo. Lanski prihodek se plačuje do 1100 čK, predlanski do 760 čK za 50 kg. Razpoloženje in cene zelo čvrste. Vreme je bilo zadnji teden prav neugodno — hladno in deževno, noči skoro mrzle, temperatura 3 stop. R. Aphis muhe in hmeljske mušice so razprostrte po celem okolišu. V višjih legah jih ni toliko, tem več pa za to v nižjih, kjer so hmeljarji že začeli s škropljenjem, zlasti tudi zaradi tega, ker je dotok novih muh prenehal. Muh je torej manj, pač pa se je njih zalega (ušice) zelo pomnožila. Če se vreme kmalu ne izpremeni, bo letošnja letina ogrožena. Mokrote je več kot potrebno v zemlji. Stanje hmeljskih nasadov je povprečno še vedno prav povoljno. V glavnih legah je rastlina dospela do tri četrt drogov, oziroma žic, ter ima obilo panog. V kljub okužen-

ja po ušici se na zunanosti rastline nič ne vidi; ona raste počasi dalje. V nasadih, kateri so trpeki po bolhaču, so trte tudi že 1—2 m visoke, vendar so slabotne. Po prodaji tobačnega ekstrakta sklepajo, se je škropljenja poprijel precejšnji del hmeljarjev, dasi so stroški obilni; mnogo hmeljarjev pa prepusti izid letošnje letine poteku vremena. Zveza hmeljarskih društev.

Vrednost denarja. Ameriški dolar stane 88.75 do 89.75 D, za 100 avstrijskih kron je plačati 0.1245 do 0.1260 D, za 100 čehoslovaških kron 265.50—267.50 D. Za 100 nemških mark 0.1080—0.1120 D in za 100 laških lir 410—416 D. V Curihu znaša vrednost dinarja 6.20 centimov.

BLAGOSLOVLJENJE IN SLOVESNA OTVORITEV NOVE PTUJSKO-GORSKE CESTE.

V zadnjih letih je izvršil ptujski okrajni zastopnik mnogo velikih in težavnih, a nujno potrebnih in splošno koristnih del. Med največje spadata zgradba Boriškega mosta in pa preložitev ceste iz Dravskega polja na Ptujsko ali črno goro in dalje v Majšperg proti Rogatcu. Boriški most je bil lani dovršen in izročen prometu, ptujskogorska cesta pa je bila dne 2. junija 1923 slovesno blagoslovljena in otvorjena po g. škofu dr. Karlinu. O priliki birmovanja je rajni knezoškof dr. Napotnik storil začetek in zasadil prvo lopato ter otvoril delo ceste, omenjeni dan pa je g. škof dr. Karlin venčal to delo s slavnostno blagoslovitvijo.

Gospod škof se je pripeljal v petek, dne 1. junija popoldne. Pozdravila ga je najprej četa 23 jezdecev na okrašenih konjih in ga sremljala na Goro, kjer ga je sprejela duhovščina in ljudstvo. Z iskrenimi besedami so izražali svoje veselje in hvaležnost nad prihodom millega gosta g. župnika, šolarji, šolsko vodstvo, Marijina družba, župan občine Ptujška gora, v imenu okrajnega zastopa član sosveta A. Sagaj. Ista čustva so izražali tudi številni in lepi slavoloki s pomenljivimi napismi.

Drugi dan v soboto se je vršila slovesna blagoslovitev. V slovesnem sprevedu je prišel gospod škof na slavnostni prostor, kjer je bil pripravljen ličen šotor z oltarjem. Zbralo se je tam mnogo udeležencev, pred vsem gospod okr. glavar ptujski, vladni svetnik dr. Vodopivec, vladni komisar okrajnega zastopa Miha Brenčič s člani sosveta, zastopnik ptujске garinzije, gradbeni svetnik inž. Vanek iz Ptuja z obiteljo, ravnatelj majšberške tovarne, več županov, učiteljstvo s šolskimi otroci ter uradništvo okr. zastopa in precej ljudstva iz domače in sosednih občin. Po sv. maši, pri kateri je lepo pel domači cerkveni zbor, je gospod blagoslovitelj imel na navzoče prisrčen nagovor, v katerem je razložil pomen blagoslovljenja cest na podlagi molitve, s katero sv. cerkev blagoslovlja ceste in pota. Nato je prevržen blagoslovil novo krasno cesto, ki je bila par dni poprej dograjena in bo zelo olajševala zelo živahen promet čez ptujskogorski breg. Nato je povzel besedo gospod vladni komisar okrajnega zastopa M. Brenčič, ki je po daljšem govoru izročil cesto splošnemu prometu. V svojem govoru je orisal tudi kratko zgodovino te ceste, iz katere hočemo omeniti nekatere reči. Stara cesta je zelo strma ter gre naravnost na vrh. Tekom let, da vsako leto skoro so se dogajale vsled strme lege te ceste razne nesreče, ki so zahtevale tudi človeške žrtve. Tako se je 9. avg. 1919 smrtno ponesrečil pos. Martin Rožman iz Apač. Že prej je okrajni zastop pod načelnikom dr. Jurtelem preložil strmo okrajno cesto dol na Majšberg, tako je okr. glavarstvo, je ptujskogorska občina in vse sosedne občine zahtevale, da se naj tudi cesta na severno stran brega proti Sv. Lovrencu preloži v serpentine. — Vršile so se komisije iz dež. stavbnega urada v Gradcu in so se leta 1910 napravili načrti. Ker pa deželni odbor ni hotel dati nobenega prispevka za zgradbo ceste, se delo ni začelo in je mirovalo do leta 1914, oz. 1915. Dne 9. maja 1915 se je določila končna trasa nove ceste. Deželni odbor v Gradcu je določil k zgradbi 50 odstot. prispevka. Državna oblast na Dunaju ni hotela nič prispevati, da nima denarnih sredstev. Leta 1914 so bili proračunjeni stroški na 68.000 K. Iz proračunov okr. zastopa je razvidno, da so bile leta 1916, 1917 in 1918 določene zadostne svote, a se niso porabile za zgradbo. Pričetek dela se je izvršil, kakor smo že v začetku omenili, leta 1916 z ruskimi ujetniki, a se ni nadaljevalo, ker so ujetniki šli drugam na delo, drugih delavcev pa ni bilo dobiti.

Prišel je državni preobrat in okrajni zastop je seveda prišel v slovenske roke. Nemškutarski okrajni zastop je navadno delal ceste le tam, kjer je bilo ptujski nemški gospodi in njenim prijateljem v korist. Tudi je pred in med vojno zgradbe cest ter popravila mostov skoro popolnoma zanemarjal. Zato je čakala g. Mih. Brenčiča, ki ga je narodna vlada v Ljubljani imenovala za vladnega komisarja ptujskega okrajnega zastopa, velika in težka naloga: graditi nove, neobhodno potrebne ceste, popravljati stare, zgraditi in popravljati mostove, ki so bili skoro vsi poškodovani, zanemarjeni ter so se morali nujno popraviti, mnogi na novo zgraditi, ker niso bili več sposobni za promet. Z občudovanja vredno vnemo se je vladni komisar lotil težke naloge. Tekom zadnjih štirih let se je zgradilo in popravilo cest in mostov (okrog 40) več ko prej v desetih letih. Ko je član sosveta gospod Jurij Topolovec prosil za preložitev ptujskogorske ceste, je bil tudi ta predlog sprejet. Gradbeni direkcija v Ljubljani je obljubila na prošnjo ptujskega okr. zastopa isti prispevek iz drž. blagajne za to cesto, kakor štajerski deželni odbor, namreč 50 odstot.

Leta 1921 so se našli prejšnji načrti in po teh je izvedla gradbeni sekcija v Ptujju pod vodstvom gosp. gradbenega svetnika inž. Vaneka za novo razmeritev in zaključanje prvega dela ceste. Meseca junija 1921

je spet zapela lopata in motika, da se nadaljuje delo tam, kjer je leta 1916 prenehalo. Od takrat do sedaj so bili neprenehoma delavci na cesti. Cestni mojster g. Zagoršek je vodil delo z domačimi delavci. Prišlo je na pomoč vojaštvo kr. pionirskega bataljona v Ptujju pod vodstvom gg. majorjev Djeločevića in Kovačiča. Prvi del ceste je bil leta 1922 izgotovljen in promet na njem odprt. Drugi del ceste je bil dovršen do konca majnika 1923 s pomočjo domačih delavcev in kraljeve vojske. Gospod Turkuš Janez star., iz Majšberga je dal brezplačno na razpolago potrebno kamenje za gradnjo ceste (nad 1000 kub. m), g. Simon Mlakar iz Župeče vasi pa prodec na svojem zemljišču. Vozniki iz Majšberga, Ptujске gore, Sv. Lovrenca in Cirkove ter g. Repa z avtomobilom so vozili kamen in prodec.

Tako je bilo z združenjo močjo, podporo vlade in domačinov dovršeno od okr. zastopa delo, ki je zahtevalo mnogo truda in denarnih sredstev davkoplačevalcev ptujskega okraja. Vsi izdatki za to cesto znašajo poldrugi milijon kron.

H sklepu je gospod Brenčič izrekel v imenu okr. zastopa najprisrčnejšo zahvalo prevrženemu blagoslovitelju ter vsem, ki so kakorkoli pripomogli k tej cestni zgradbi. Naj služi v korist vsem prebivalcem ptujskega okraja in cele naše ljubljene domovine. Naj srečno vozi, hodi vsak po tej cesti. V imenu občine se je zahvalil okr. zastopu in udeležencem g. župan Rodošek. Lepa slovesnost ostane vsem navzočim v najlepšem spominu!

Tedenske novice.

Shod SLS se vrši v nedeljo, dne 17. junija ob pol 8. uri po rani službi božji) v Jarenini pod milim nebom. Pri slabem vremenu pri g. Cvilaku. Poroča gosp. poslanec Žebot o sedanjem političnem položaju. Vabimo vse naše somišljenike iz domače in sosednih župnij. Tajništvo SLS.

Zborovanje zaupnikov v Celju. Prihodnje nedeljo, dne 17. junija ob 8. uri zjutraj se vrši v Celju v vrtni dvorani hotela Beli vol zborovanje odbornikov in zaupnikov SLS celjskega, vranskega in laškega okraja. Poroča gospod poslanec Krajnc o političnem položaju. Vsi odborniki n. zaupniki naj se zborovanja gotovo udeležijo: Vabijeni pa so tudi vsi drugi naši pristaši.

Pozor, vsi udeleženci V. katoliškega shoda v Ljubljani! Vse one župnije, ki še niso priglasile svojih udeležencev za kot. shod pripravljalnemu odboru v Ljubljani, naj to store brž ko brž, ker onim, ki se bodo priglasili za poset shoda v zadnjem trenutku, ne bo mogoče več ugoditi. Pripravljalni odbor je dosegel polovično vožnjo na železnici za vse obiskovalce shoda in sicer za vse redne in posebne vlake od 24. do 30. avgusta. Udeleženci dobijo izkaznice, ki bodo po 5 D in bodo dajale posetnikom pravico dostopa k vsem zborovanjem in tudi za stojšče pri javni telovadbi, pri vseh raznih drugih prireditvah pa bodo vstopnine znatno znižane. Udeleženci kat. shoda bodo lahko ob tej priliki opravili romanje na Brezje. Društva po deželi, ki se nameravajo udeležiti shoda skupno, naj si že sedaj pripravijo, zastave, kroje, godbe itd.

Občine, kjer je toča pobila, naj takoj zahtevajo od okrajnega glavarstva nujno cenitev škode. Prepis zapisnika pošljite tudi poslancu, ki zastopa dotični okraj. Brez zapisnika o škodi se ne da nič ukreniti.

Velike šolske počitnice na deželi — prošnja na naše gg. poslance. V 24. številu „Slov. Gospodarja“ od dne 30. maja t. l., je neki kmetovalec izrazil jako umestne in primerne opazke glede velikih šolskih počitnic, ki se naj po stremljenju brezobzirnega liberalnega učiteljskega začnejo letos že 28. junija. Torej vse in povsod se naj ustreže srčni želji liberalnega učiteljskega, ljudstvo pa naj samo pridno plačuje, sicer pa mora molčati. Ako pa vendar pride s svojimi težnjami na dan, ga lahko kot manjpomemben faktor kar prelihi in se zanj nič ne zmeni. Cenjeni gg. naši poslanci, Vi naši poverjeniki! Vi poznate naše kmetske težnje in naše razmere. Vi tedaj lahko uvidevate neumestnost in škodljivost nastave velikih šolskih počitnic na deželi na poletni čas — julij, avgust; nastopite složno kot en mož sedaj ob 11. uri na merodajnih mestih z odločno zahtevo, da se nameravana nakana, oziroma izvedba odredbe glede pričetka počitnic s 28. junijem za osnovne šole na deželi opusti ter obvelja stari in preizkušeni, kmetskimi težnjami ustrezajoči način trajanja velikih šolskih počitnic v mesecih september in oktober! S tem se nam naj ustreže in se nas odškoduje za naše ogromne žrtve, ki jih imajo za šolstvo. Podeli se nam naj ta ugodnost že letos!

Birma v vuzeniški dekaniji. Iz Ribnice na Pohorju nam poročajo: v vuzeniški dekaniji je bilo birmanih in sicer v Vuzenici 751, v Vuhredu 223 in v Ribnici iz dveh župnij 296; torej skupaj iz cele dekanije 1270. Škof dr. Karlina so sprejeli verniki povsod z velikim navdušenjem in častjo. V Ribnici na Pohorju se je mudil škof cela dva dni in na praznik Sv. Rešnjega Telesa je nosil v procesiji Najsvetejše, kar bo ostalo vsem Ribničanom v trajnem spominu.

Mariborske novice. Glede mariborskih orjunciev moramo tokrat beležiti, da so se precej pomirili iz strahu pred zapori, kateri so že pripravljani za lepo število teh tolovajskih razgrajčev. Zadnjič smo poročali, da se je organizirala v Mariboru posebna vlomilska in tatvinska družba, ki poseča bogatejše stranke in jih je že več prav občutno okradla. Teh pretkanih uzmovičev še policija doslej ni izsledila. Pač pa je videl mariborski policijski šef g. Kerševan v soboto kmalu popoldne pred zaprtro trgovino Hobacher na Aleksandrovi cesti nekoga moškega, ki je poskušal odpreti vrata. Ker se